

Ny medaljör

HÅKAN LIBY

Mina första kontakter med hembygdsrörelsen hade jag redan som barn i mina hemtakter i Sundsvall och sommartid i Stöde. Fornhemmet på Norra stadsberget och hembygdsgården på Huberget var inspirerande och lockande miljöer. Kanske vågar jag idag dra slutsatsen att mitt stora, livslånga intresse för folkkultur, som så småningom ledde mig till museimannayrket, började spira redan i detta skede.

Under drygt fyra decennier har min arbetsplats varit Upplandsmuseet och under lika lång tid har jag haft nära, för att inte säga daglig, kontakt med den uppländska hembygdsrörelsen. Min första chef, landsantikvarie Ola Ehn, präntade nogsam i i mitt medvetande att hembygdsrörelsen var en omistlig del av den sfär som vi dag skulle kalla kulturarvssektorn.

Upplandsmuseet, i likhet med många andra museer, är ett exempel på att museiinstitutionen är en vidareutvecklad produkt av den tidiga hembygdsrörelsens idéer och ambitioner. Upplands fornminnesförening var en drivande kraft när ett blivande landskapsmuseum diskuterades under lång tid och självfallet var föreningen också en

av stiftarna när Upplandsmuseet såg dagens ljus 1959.

Mina olika befattningar på Upplandsmuseet har givit mig tillfälle att möta hembygdsrörelsens medlemmar och föreningar på många olika sätt. Som amanuens på Disagården på 1970-talet var det givande och lärorikt att samarbeta med hembygdsföreningarna. När jag under några år på 1990-talet hade uppdraget att regionalisera museiverksamheten utgjorde hembygdsföreningarna ett naturligt nätverk som skapade möjligheter att arbeta på nya sätt. I mina böcker om matkultur, kläder och festseder har hembygdsrörelsens medlemmar bidragit med kunskap och erfarenheter. Samarbetet med hembygdsföreningarna i vallonbruksområdet har under vissa perioder varit intensivt och engagerat mig på ett speciellt sätt.

Som landsantikvarie under 15 år fungerade jag, enligt stadgarnas föreskrift, som Upplands fornminnesförenings och hembygdsförbunds sekreterare. Den rollen innebar en rad nya arbetsuppgifter som gav mig ytterligare inblick i hembygdsrörelsens breda verksamhet – lokalt, regionalt men också

centralt. Att värna de enskilda medlemmarna och om möjligt värva nya, blev nu en mycket viktig uppgift. De enskilda medlemmarna har tyvärr successivt blivit allt färre till antalet, vilket är en oroande tendens.

Det har inte alla gånger varit enkelt att företräda både museiinstitutionen och Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund. Periodvis har min uppgift varit att försvara museistiftelsen gentemot förbundet och tvärt om. Vid flera tillfällen har det funnits långt gående planer på att separera parterna men jag har envist stretat emot. Jag är nämligen övertygad om att båda organisationerna har allt att vinna på att dela kansli, kompetens, årsbok och så vidare. Det är en styrka för hembygdsrörelsen att ha tillgång till Upplandsmuseets kompetens och omvänt har museet glädje och nytta av det länstäckande nätverket och den kunskap som den uppländska hembygdsrörelsens medlemmar besitter. Jag önskar därför Upplandsmuseet och gamla, kära "Fornis" allt gott i framtiden!

Avslutningsvis vill jag tacka Upplands fornminnesförening och hembygdsförbunds styrelse för den vackra förtjänstme-

dalj som jag fått äran att motta tillsammans med en motivering som glädde mig mycket. Jag vill också tacka alla kära medlemmar i förbundet och föreningarna för gott och trevligt samarbete under många år.

Håkan Liby